

Uchwała Nr XIII/73/19
Rady Gminy w Orońsku
z dnia 28 października 2019r.

w sprawie: wprowadzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 r. 506 t.j.), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655) Rada Gminy w Orońsku uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Orońsko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sylwester Różycki

Uzasadnienie

Ustawa o Przeciwdziałaniu Narkomanii nakłada na Gminę jako zadanie własne prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów z zakresu narkomanii.

W Gminie Orońsko w latach poprzednich problem narkomanii scalony był w programie rozwiązywania problemów alkoholowych, jednakże po przeprowadzeniu Diagnozy Zagrożeń Społecznych na terenie Gminy Orońsko pod koniec roku ubiegłego, uznaliśmy iż zasadnym jest aby te dwa obszary uzależnień rozdzielić i po raz pierwszy wprowadzić „Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023.”

Uzasadniając wdrożenie powyższego programu przytoczę jako przykład dane uzyskane z Diagnozy Zagrożeń Społecznych na terenie Gminy Orońsko z 2018r. wynika z nich, iż największy problem wśród młodzieży stanowią substancje psychoaktywne. Młodzi ludzie często z chęci spróbowania czegoś nowego, swoistej fantazji decydują się na zażycie środków psychoaktywnych. Nasuwającą się potrzebę edukacji potęguje fakt, że część osób dorosłych na pytania o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją jako wystarczającą (70% dorosłych udzieliło takiej odpowiedzi) jednocześnie twierdząc, że używanie narkotyków nie jest niebezpieczne jeśli zdarza się rzadko. Rodzice z naszej Gminy nie zdają sobie sprawy z istnienia tzw. „Dopalaczy” czyli Nowoczesnych Substancji Psychoaktywnych, których już jednorazowe spożycie może doprowadzić do śmierci dziecka. Dla porównania przytoczę przykład zażywania heroiny, która może prowadzić do śmierci po około 3-4 latach regularnej iniekcji, a dopalacz może to uczynić po jednorazowym zażyciu w ciągu kilkadziesiąt minut.

Dlatego tak ważne są działania edukacyjne i profilaktyczne w wymiarze kompleksowym zarówno dla młodzieży jak i rodziców. Około 64 % młodzieży z terenu Gminy Orońsko uważa, że ich poziom wiedzy na temat profilaktyki oraz alternatywnych form dla eksperymentowania z narkotykami jest niewystarczający.

W „Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023” zostały zdefiniowane najważniejsze problemy dotyczące uzależnienia od narkotyków oraz wskazane zadania, których zrealizowanie przyczyni się do osiągnięcia celu głównego programu, jakim jest ograniczenie zjawiska narkomanii na terenie Gminy Orońsko.

Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań ujętych w „Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023” zabezpieczone są w projekcie budżetu Gminy Orońsko na lata 2019 oraz 2020 i pochodzą z opłat za wydawanie zezwolenia na sprzedaż napojów zawierających alkohol.

„Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023.”

✓

Opracowały:
Karolina Starzyk-Kowalska
Milena Szymańska

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Diagnoza zasobów i problemów.
 - 1.1. Analiza skali zjawiska narkomanii w Gminie Orońsko.
 - 1.2. Charakterystyka Gminy Orońsko.
2. Profilaktyka Uzależnień.
3. Zasoby instytucjonalne i personalne Gminy Orońsko.
4. Problemy oraz drzewa przyczynowo skutkowe.
5. Cel główny oraz cele szczegółowe „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”.
6. Zadania „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”
7. Adresaci „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”.
8. Postanowienia końcowe „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”.
 - 8.1. Źródła finansowania.
 - 8.2. Realizatorzy „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”.
 - 8.3. Oczekiwane rezultaty.
 - 8.4. Monitorowanie przebiegu „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”.

Załączniki „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*”:

1. Harmonogram realizacji „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023*”
2. Preliminarz budżetowy „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023*”.

Wprowadzenie

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych i konsekwencji z tym faktem związanych dotyczy większości społeczeństw współczesnego świata. Problem uzależnienia od narkotyków jest w naszym kraju dostrzegalnym zjawiskiem. Jest on znaczący zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i lokalnej. Problemy społeczne są rozwiązywane najskuteczniej na szczeblu lokalnym, gdzie kompetentne instytucje czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze. Narkomania nie jest zjawiskiem jednowymiarowym. Jest problemem zdrowotnym, bowiem niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne). Stanowi też problem prawny czy kulturowy. Uzależnienie, jako problem wielowymiarowy, jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną. Narkomania jako zjawisko społeczne znajduje się obok innych problemów i kwestii społecznych. W tym kontekście rozumiana jest jako efekt niekorzystnych czynników, które sprzyjają jej powstawaniu (np. dezintegracja społeczna) lub występuje jako przyczyna innych zjawisk i problemów (np. przestępczość) bądź jedno i drugie. Ale narkomania to także, a raczej przede wszystkim kwestia społeczna. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uzależnienia, które powoduje wykluczenie społeczne, jest ściśle związane z wieloma innymi problemami społecznymi, jak przestępczość, bezrobocie, bezdomność czy prostytutka. Narkomania jest chorobą dotyczącą wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, wykształcenia i statusu materialnego. Zjawisko używania narkotyków ma z reguły także określone negatywne konsekwencje dla najbliższego otoczenia oraz zakłóca prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa, rodząc szereg szkód i kosztów. Dlatego też używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną. Wzrost spożycia substancji psychoaktywnych dotyczy głównie osób młodszych, które nie są jeszcze uzależnione, ale narażają się na ryzyko związane z problemowym przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Z danych „Diagnozy Zagrożeń Społecznych na terenie Gminy Orońsko” wynika, że duży problem wśród młodzieży stanowią substancje psychotropowe. Do palenia papierosów przyznaje się 4% uczniów szkoły podstawowej i 45% uczniów gimnazjum, w tym 12% gimnazjalistów przyznaje się, że miało kontakt z narkotykami. Niepokojącym staje się fakt, że młodzi ludzie znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki. Nasuwającą się potrzebę edukacji potęguje fakt, że część osób dorosłych na pytania o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją jako wystarczającą (70% respondentów udzieliło takiej odpowiedzi), jednocześnie twierdząc, że używanie narkotyków nie jest niebezpieczne jeśli zdarza się rzadko – tak twierdzi 7% badanych. Może to sugerować,

że działania edukacyjne i profilaktyczne muszą mieć bardziej kompleksowy charakter i obejmować wszystkie grupy mieszkańców gminy, zwłaszcza rodziców. Bardzo ważne, by zachęcać rodziców do rozmów z młodzieżą na temat problemu używania substancji psychoaktywnych. Młodzież także ocenia swój poziom wiedzy jako niewystarczający – 64% uczniów szkoły podstawowej i 65% gimnazjalistów wyraziło taką opinię. Ważne jest więc, aby szczególnie tę grupę objąć oddziaływaniami profilaktycznymi, na tyle atrakcyjnymi, aby stanowiły alternatywę dla eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi. Należy jednak pamiętać, że ważne jest zróżnicowanie działań profilaktycznych, zapewnienie dostępu do różnych form leczenia, ale także realizacja programów redukcji szkód. W świetle współczesnej wiedzy należy sądzić, że do uzależnienia prowadzi wiele dróg, a do jego powstania przyczynia się współwystępowanie czynników biologicznych, psychologicznych i środowiskowych. Żaden z nich samodzielnie nie powoduje uzależnienia, chociaż w przypadku różnych osób wpływ i znaczenie poszczególnych czynników mogą być różne. Powstanie uzależnienia musi być jednak poprzedzone jakimś okresem zażywania substancji psychoaktywnych, dla jednych czasem dłuższym, dla innych krótszym. Uzależnienie nie jest chorobą genetyczną, jednak u części osób czynniki biologiczne odgrywają istotną, lecz nie samodzielną rolę w powstawaniu uzależnienia – są więc czynnikami ryzyka uzależnienia od substancji psychoaktywnych. „Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023” powstał zgodnie z treścią ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 25 lipca 2005 roku. Jego wytyczne są spójne z postanowieniami Narodowego Programu Zdrowia. Główne zadania przedstawione w Narodowym Programie Zdrowia, które stanowią wyznacznik dla działań w przestrzeni lokalnej polityki społecznej są następujące: kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw, prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, dopalaczy oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej, poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych. Działania zaproponowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii” nastawione są po pierwsze na zapobieganie negatywnym konsekwencjom używania narkotyków, po drugie na pomoc terapeutyczną, w tym motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. Ważnym aspektem jest także

ciągłe zwiększanie świadomości społeczności lokalnej w kwestii uzależnienia od środków odurzających, uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka, przekonanie jak trudnym problemem jest uzależnienie od substancji psychotropowych w rodzinie. Problematyka narkomanii wymaga zatem podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy. „Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii” ma na celu określenie kierunków profilaktyki w zakresie problemów narkotykowych, które już występują oraz zapobieganie powstawaniu nowych.

1. Diagnoza zasobów i problemów

1.1. Analiza skali zjawiska narkomanii w Gminie Orońsko

Problematyka narkomanii w Gminie Orońsko nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia od substancji psychoaktywnych bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza właściwe funkcjonowanie całej rodziny zmagającej się z problemem uzależnienia. Organizując pomoc terapeutyczną należy mieć więc na uwadze zarówno osoby uzależnione od narkotyków, jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Ważne jest zatem traktowanie problemu narkomanii w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej. Konieczne wydaje się, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Wśród substancji psychoaktywnych najczęściej stosowanych przez młodzież znalazły się: marihuana, ekstazy, leki oraz dopalacze. Niepokojącym zjawiskiem jest obniżający się wiek dzieci sięgających po substancje psychoaktywne. Zażywanie środków odurzających w młodym wieku ma niewątpliwie negatywne konsekwencje – prowadzi do zahamowania rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego. Większość rodziców dzieci i młodzieży uzależnionej nie podejmuje terapii. Wypierają fakt, iż jednorazowy kontakt dziecka z narkotykami jest sygnałem ostrzegawczym, a jego zlekceważenie może prowadzić nawet do uzależnienia.. Obecnie dużym zainteresowaniem cieszą się dopalacze. Do ośrodków leczenia uzależnień zgłaszają się już młodzi ludzie uzależnieni od dopalaczy. Terapia zarówno w przypadku narkotyków, jak i dopalaczy przebiega tak samo. Różnicę stanowi fakt, iż specjaliści terapii uzależnień nie wiedzą do końca, co zawierają w sobie poszczególne dopalacze i jakie może być ich działanie na organizm ludzki. Ta sytuacja powoduje, że nie można przewidzieć szkód i konsekwencji, jakie mogą one wywoływać. Ocena skali zjawiska narkomanii przedstawiona w „Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii” powstała w oparciu o:

I.	<i>Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Orońsku</i>	II.
	<i>Dane Urzędu Gminy w Orońsku.</i>	III.
	<i>Dane Komisariatu Policji w Szydłowcu</i>	IV.
	<i>Dane Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szydłowcu</i>	V.
	<i>Dane Ośrodka Zdrowia w Orońsku</i>	VI.
	<i>Dane z badania „Diagnoza Zagrożeń społecznych na terenie Gminy Orońsko” przeprowadzonego przez Instytut Rozwoju i Edukacji „Progres”</i>	

1.2. Charakterystyka Gminy Orońsko

Ogólna powierzchnia Gminy Orońsko wynosi 8191 ha (81,91km²). Jest gminą rolniczą dominują w niej małe gospodarstwa rolne do 5ha powierzchni. Stanowią one 47% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. Rolnictwo na terenie gminy nie stanowi obecnie głównego źródła utrzymania mieszkańców. W gminie ma siedzibę 376 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze Regon. Spośród nich 84,3% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, z tego 94,7% to mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób. Na chwilę obecną liczba mieszkańców Orońska wynosi 5 590 osób, z czego ponad połowę stanowią mężczyźni 50,8% zaś 49,2% to kobiety. Wśród 5 gmin powiatu szydłowieckiego gmina Orońsko zajmuje 3 lokatę pod względem liczby ludności jak i powierzchni. Przyrost naturalny jest ujemny i wynosi – 14. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu – 2.35 na 1000 mieszkańców gminy.¹

Na terenie gminy znajduje się 1 placówka podstawowej opieki zdrowotnej tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku, który obejmuje opieką medyczną 4 483 pacjentów-mieszkańców gminy Orońsko i okolicznych miejscowości oraz 562 uczniów. Gmina Orońsko realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, stanowiące lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

2. Profilaktyka uzależnień

Aby zapobiegać sytuacjom niepożądanym zaproponowano następujące rozwiązania. Działania profilaktyczne powinny być nastawione na:

- uświadomienie młodym ludziom skutków uzależnienia od substancji psychoaktywnych
- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie szkodliwości działania dopalaczy

¹ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Oronsko

- realizacja rekomendowanych przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji - szkoleń oraz programów profilaktycznych
- podnoszenie umiejętności kadry pedagogicznej
- kształtowanie umiejętności społecznych poprzez udział w warsztatach z zakresu komunikacji interpersonalnej
- rozwój pasji i zainteresowań poprzez udział w licznych formach zajęć pozalekcyjnych
- uświadomienie dzieciom i młodzieży, czym są zachowania ryzykowne
- warsztaty umiejętności społecznych z naciskiem na umiejętność asertywnego odmawiania wśród dzieci i młodzieży
- edukacja rodziców – uwrażliwienie na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, dbałość o pogłębienie relacji z dzieckiem

W ramach działań profilaktycznych planowana jest organizacja Tygodnia Profilaktyki przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół podstawowych oraz świetlic będącego podsumowaniem całorocznych działań profilaktycznych realizowanych na terenie gminy. Wszelkie aktywności zaplanowane w ramach Tygodnia Profilaktyki skierowane będą do uczniów szkół z terenu Gminy Orońsko, ponieważ jak wynika z badań przeprowadzonych wśród uczniów z tereny Gminy Orońsko, 65 % z nich uważa iż ma niewystarczającą wiedzę na temat środków psychoaktywnych. Mamy nadzieję, że tydzień Profilaktyki będzie jednym z tych przedsięwzięć, które najskuteczniej trafią do młodych odbiorców, gdyż zachęcają do kreatywności w myśleniu i działaniu, a przy tym rozwijają zainteresowania i talenty. To także okazja, aby przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom dzieci i młodzieży, wskazując na konstruktywne formy spędzania czasu wolnego.

3. Zasoby instytucjonalne i personalne Gminy Orońsko

Wykaz instytucji i organizacji działających na terenie Gminy Orońsko w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień:

ZASOBY INSTYTUCJONALNE	OBSZAR DZIAŁANIA
Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza • poradnictwo • interwencje kryzysowe

	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego • wydawanie ulotek i broszur edukacyjno – informacyjnych • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień i przemocy • organizacja Tygodnia Profilaktyki-2020 • Sekcja Wspierania Rodziny – asystenci rodziny
Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie terapii indywidualnej dla osób uzależnionych od alkoholu • pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych • pomoc rodzinom z problemem uzależnienia w uporaniu się z trudną sytuacją życiową
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Narkotykowych	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, • podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, • opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, • inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc
Szkoły i świetlice z terenu Gminy Orońsko	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę uzależnienia od alkoholu i narkotyków • udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno – informacyjnych • pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów • organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży

	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych
Przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza
Ośrodek Zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza uzależnienia • przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy
Biblioteka Publiczna	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie literatury z zakresu problematyki uzależnienia od narkotyków
Media lokalne	<ul style="list-style-type: none"> • udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień i przemocy • prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej

Tabela 1. Wykaz zasobów instytucjonalnych Gminy Orońsko

Na terenie Gminy Orońsko można wyróżnić następujące podmioty, które działają w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień: pedagodzy, prawnicy pracownicy socjalni, asystent rodziny, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych, funkcjonariusze policji, nauczyciele, wychowawcy, księża, lekarze rodzinni, kierownicy świetlic.

4. Problemy oraz drzewa przyczynowo- skutkowe.

Do zasadniczych problemów zaliczamy:

- I. Eksperymentowanie z narkotykami i tzw. dopalaczami przez dzieci i młodzież
- II. Niski poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat zagrożeń zjawiska narkomanii
- III. Brak motywacji do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione

Drzewo przyczynowo- skutkowe problemu nr I

Przyczyny:

1. brak głębokich relacji wewnątrz rodziny

2. wpływy grupy rówieśniczej (nacisk grupy rówieśniczej)
3. chęć przeżycia ryzyka
4. nuda
5. brak wzorców i wartości lub nieprawidłowy wzorzec wyniesiony z rodziny
6. łatwość przeżycia czegoś nowego
7. łatwy dostęp
8. młodzieżowy zwyczaj spędzania wolnego czasu
9. brak zainteresowań ("nic mnie nie interesuje")
10. moda, trendy
11. brak autorytetów
12. ucieczka przed problemami osobistymi
13. trudności w szkole
14. brak pasji i zainteresowań
15. odrzucenie przez grupę rówieśniczą
16. brak kontroli ze strony rodziców
17. nadmierna kontrola
18. brak pozytywnych wzorców zachowań
19. modelowanie zachowań niepożądanych
20. łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy
21. ciekawość
22. bunt i chęć zaimponowania innym, zwłaszcza dorosłym
23. presja otoczenia
24. niska samoocena
25. niewystarczająca efektywność programów profilaktycznych
26. niedoskonałość systemu karnego
27. brak nieuchronności kary – konsekwencji
28. niska świadomość osób dorosłych dotycząca konsekwencji, jakie niesie za sobą zjawisko narkomanii

Skutki:

1. rozpad więzi rodzinnych
2. zaburzony rozwój psychiczny i fizyczny
3. drugoroczność
4. problemy z nauką
5. bezdomność
6. nieumiejętność nawiązania konstruktywnych relacji społecznych
7. wzrost zachowań przemocowych i agresywnych
8. kłopoty z prawem (przestępstwa, kradzieże, rozboje, wandalizm)
9. próby samobójcze
10. choroby psychiczne
11. syndrom amotywacyjny – rezygnacja z wcześniej stawianych sobie celów
12. wypadki, kolizje drogowe
13. wzrost sprzedaży substancji psychoaktywnych
14. zachowania ryzykowne
15. pobyty w placówkach resocjalizacyjnych dla młodzieży
16. pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Drzewo przyczynowo - skutkowe problemu nr II

Przyczyny:

1. lekceważenie problemu narkomanii
2. brak świadomości i bagatelizowanie zagrożeń wynikających z okazjonalnego używania narkotyków i dopalaczy
3. niewystarczająca profilaktyka uzależnień w zakresie edukacji osób dorosłych
4. brak zainteresowania problemami dziecka
5. niski poziom wiedzy na temat działania na organizm człowieka, środków odurzających, w tym dopalaczy

6. mechanizmy obronne i błędne przekonania typu: „moje dziecko nigdy nie sięgnie po narkotyki”, „moje dziecko spróbowało tylko jeden raz”
7. ograniczona społeczna wiedza na temat systemu pomocy w sytuacjach kryzysowych związanych z narkotykami
8. niewystarczająca współpraca rodziców ze szkołą
9. brak indywidualnego podejścia do problemów dziecka ze strony nauczycieli i wychowawców

Skutki:

1. uzależnienie od substancji psychoaktywnych – w tym od dopalaczy
2. pogłębiająca się demoralizacja
3. brak wiedzy na temat lokalizacji ośrodków i poradni leczenia uzależnień
4. kierowanie się stereotypami w stosunku do osób uzależnionych od narkotyków
5. brak wiedzy na temat problematyki HIV/AIDS oraz HCV
6. brak wiedzy na temat przebiegu procesu leczenia w placówkach ambulatoryjnych i stacjonarnych
7. wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków i dopalaczy

Drzewo przyczynowo - skutkowe problemu nr III

Przyczyny:

1. strach przed wykluczeniem przez społeczność lokalną
2. brak świadomości, jak poważnym problemem jest uzależnienie od narkotyków czy dopalaczy
3. strach przed zmianą obecnego stylu życia
4. niedostrzeżenie własnych problemów przez osoby żyjące z uzależnionym członkiem rodziny
5. brak świadomości na temat zagrożeń związanych z funkcjonowaniem z osobą uzależnioną
6. brak wiedzy na temat miejsc, w których odbywa się terapia osób uzależnionych i współuzależnionych
7. konieczność współpracy w procesie zdrowienia

Skutki:

1. rozpad rodziny

2. problemy w funkcjonowaniu społecznym
3. demoralizacja
4. zaburzony rozwój psychiczny i fizyczny
5. kłopoty z prawem

5. Cel główny oraz cele szczegółowe „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”.

Cel główny:

Ograniczenie używania narkotyków na terenie Gminy Orońsko i zmniejszenie skali związanych z tym problemów zdrowotnych oraz społecznych.

Cele szczegółowe:

- I. Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych poprzez realizację programów profilaktycznych oraz wspieranie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- II. Wzrost poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych, w tym tzw. „dopalaczy”.
- III. Zwiększenie dostępu do systemu pomocy osobom uzależnionym od narkotyków, zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin.
- IV. Zmniejszenie wśród dzieci i młodzieży liczby użytkowników eksperymentujących z narkotykami i tzw. „dopalaczami”.

6. Zadania „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”.

W ramach powyższych celów przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

1. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
2. opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkomanii,

3. prowadzenie działalności informacyjnej głównie poprzez media lokalne oraz z wykorzystaniem Internetu,
4. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków,
5. organizacja szkoleń w tym szkoleń i warsztatów z listy programów rekomendowanych, konferencji, seminariów itp. dla osób zawodowo zajmujących się problemem narkomanii i/lub dla realizatorów programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców i opiekunów prawnych,
6. podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.
7. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
8. realizacja ogólnopolskich, wojewódzkich oraz inicjowanie lokalnych kampanii profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemu narkomanii,
9. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
10. udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem od narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej,
11. zakup/opracowania materiałów edukacyjnych i informacyjnych (np. ulotek, broszur, plakatów, literatury i/lub czasopism specjalistycznych) z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii,
12. realizacja i finansowanie programów profilaktycznych przeciwdziałania narkomanii skierowany do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, które uzyskały rekomendację w Systemie Programów Rekomendowanych KBPN, ORE, PARPA
13. funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, w tym dożywianie,
14. wspieranie i organizacja imprez dla dzieci i młodzieży w tym sportowych promujących zdrowy tryb życia oraz konkursów o tematyce promującej zdrowy tryb życia,
15. wsparcie oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży,
16. wsparcie dla programów profilaktycznych adresowanych do grupy zwiększonego ryzyka (będących po inicjacji narkotykowej), w tym programów wczesnej interwencji,

- adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających,
17. prowadzenie działań edukacyjno-prewencyjnych z wykorzystaniem testów do wykrywania narkotyków,
 18. prowadzenie edukacji publicznej na temat działania narkotyków na organizm i ryzyka szkód wynikających z używania i uzależnienia od narkotyków,
 19. współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami opiekuńczo - wychowawczymi dla dzieci i młodzieży.

7. Adresaci „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”.

„Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii” skierowany jest do mieszkańców Gminy Orońsko, którzy w szczególności będą czerpać korzyści z realizacji jego założeń.

Będą to:

- osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych (dzieci, młodzież, dorośli)
- osoby eksperymentujące i zagrożone uzależnieniem (najczęściej osoby niepełnoletnie)
- członkowie rodzin, w przypadku których zaistniał problem uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem od substancji psychoaktywnych
- osoby działające w zakresie profilaktyki, terapii, rehabilitacji, resocjalizacji, animacji czasu wolnego i readaptacji osób uzależnionych
- wszyscy zainteresowani realizacją założeń Programu.

8. Postanowienia końcowe „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”.

Zakres zadań może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. Zaplanowane działania profilaktyczne są spójne z zadaniami zaplanowanymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025.

8.1. Źródła finansowania

1. Zadania realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii” na lata 2019-2023 finansowane będą z budżetu gminy z działu 851 roz. 85153 z

dochodów własnych gminy oraz opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w dziale 851 roz. 85154.

8.2. Realizatorzy „Gminnego Programu profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”.

Realizatorem „*Gminnego Programu profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*” jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, przy współpracy z referatem administracyjno – organizacyjnym Urzędu Gminy w Orońsku

8.3. Oczekiwane rezultaty

1. Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży eksperymentujących z narkotykami, w tym z dopalaczami
2. Zwiększenie świadomości mieszkańców Orońska na temat negatywnych skutków zażywania substancji psychoaktywnych – dotyczy także dopalaczy
3. Zwiększenie motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia w placówkach ambulatoryjnych i stacjonarnych
4. Zwiększenie motywacji osób współuzależnionych do podjęcia terapii własnej
5. Zmniejszenie popytu i podaży na środki odurzające.

8.4. Monitorowanie przebiegu „Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii”

Obserwacja przebiegu działań zaproponowanych w ramach „*Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii*” odbywa się głównie poprzez kwartalne i roczne sprawozdania. Zbieranie informacji dla bieżącej oceny wewnętrznej oraz ewaluacji zewnętrznej. Ewaluacja wewnętrzna obejmująca analizę danych, poziomu realizacji wskaźników jak i wyników badań socjologicznych oraz kontynuację rozpoczętego w latach poprzednich procesu opracowywania narzędzi służących do badania efektywności działań w poszczególnych obszarach problemowych. Dzięki nim następuje weryfikacja skuteczności dotychczasowych aktywności, a także prognoza dalszej działalności.

HARMONOGRAM REALIZACJI

„GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2019 – 2023”.

Cele	Zadania do realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy działań	Wskaźniki realizacji celu
<p style="text-align: center;">Cel 1.</p> <p>Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych poprzez realizację programów profilaktycznych oraz wspieranie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego</p>	<p>1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>Lata 2019-2023</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci i młodzieży korzystających z ofert programów profilaktycznych, • ilość opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych, • ilość informacji zamieszczonych w lokalnych mediach, • sprawozdania i raporty podmiotów z realizacji zadań wynikających z GPPN, • ilość programów pozalekcyjnych, • ilość opracowanych lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych, ilość zorganizowanych imprez.
	<p>2. Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkomanii.</p>		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, poradnie specjalistyczne</p>	

	3. Prowadzenie działalności informacyjnej głównie poprzez media lokalne oraz z wykorzystaniem Internetu.		Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, Urząd Gminy w Orońsku.	
	4. Wspieranie i organizacja imprez dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia oraz konkursów o tematyce promującej zdrowy tryb życia.		Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku	
	5. Wspieranie oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.			
<p>Cel 2. Wzrost poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych w tym tzw. „dopalaczy”.</p>	1. Realizacja ogólnopolskich, wojewódzkich oraz inicjowanie lokalnych kampanii profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemu narkomanii.	Lata 2019-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku.	<ul style="list-style-type: none"> • ilość zrealizowanych kampanii wojewódzkich, • ilość zainicjowanych kampanii lokalnych, • ilość materiałów edukacyjnych, • liczba przeszkolonych osób • ilość zakupionych materiałów edukacyjnych, • liczba wychowawców świetlic korzystających ze szkoleń podnoszących kwalifikacje i kompetencje pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą zagrożoną uzależnieniem, • ilość opracowanych materiałów edukacyjnych i profilaktycznych
	2. Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.			
	3. Zakupu/opracowania materiałów edukacyjnych i informacyjnych (np. ulotek, broszur, plakatów, literatury lub czasopism specjalistycznych) z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomani		Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku.	
	4. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania narkotyków na organizm			

	<p>i ryzyka szkód wynikających z używania i uzależnienia od narkotyków.</p>		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, lokalne media</p>	
	<p>5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi dla dzieci i młodzieży</p>		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, organizacje pozarządowe</p>	
<p>Cel 3. Zwiększenie dostępu do systemu pomocy osobom uzależnionym od narkotyków, zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin</p>	<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków.</p>	<p>Lata 2019-2023</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, terapeuci uzależnień, psycholodzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uzależnionych od narkotyków, używających okazjonalnie i eksperymentujących • liczba udzielonych porad indywidualnych i grupowych, • liczba młodzieży skierowanej na terapię, • liczba osób uzależnionych, od narkotyków, używających okazjonalnie i eksperymentujących oraz członków ich rodzin objętych pomocą, • liczba prowadzonych badań i ewaluacji, • liczba wspartych programów profilaktycznych dla grup zwiększonego ryzyka, • liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych od narkotyków.
	<p>2. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.</p>		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku.</p>	
	<p>3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem od narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej.</p>			
	<p>4. Prowadzenie działań edukacyjno-prewencyjnych z wykorzystaniem testów wykrywania narkotyków.</p>			
	<p>5. Wsparcie dla programów profilaktycznych adresowanych do grup zwiększonego ryzyka (będących po inicjacji narkotykowej), w tym programów wczesnej interwencji, adresowanych do młodzieży używającej</p>			

	eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających.			
	6. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.		Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, Urząd Gminy w Orońsku.	
<p>Cel 4. Zmniejszenie wśród dzieci i młodzieży liczby użytkowników eksperymentujących z narkotykami i tzw. dopalaczami.</p>	1. Realizacja i finansowanie programów profilaktycznych przeciwdziałania narkomanii skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, które uzyskały rekomendację w Systemie Programów Rekomendowanych KBPN, ORE, PARPA	Lata 2019-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, instytucje szkolące.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych, <ul style="list-style-type: none"> • liczba organizowanych i współorganizowanych szkoleń, konferencji, seminariów w zakresie przeciwdziałania narkomanii, • liczba osób przeszkolonych w ramach rekomendowanych programów profilaktycznych mogących realizować warsztaty z dziećmi i młodzieżą, • liczba dzieci i młodzieży korzystających z ofert programów profilaktycznych, • liczba dzieci i młodzież korzystająca z zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, • liczba odbiorców programów edukacyjno - profilaktycznych dla rodziców, <ul style="list-style-type: none"> • lista szkół oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych realizujących programy profilaktyczne z Systemu Programów Profilaktycznych.
	2. Organizacja szkoleń w tym szkoleń i warsztatów z listy programów rekomendowanych, konferencji, seminariów itp. dla osób zawodowo zajmujących się problemem narkomanii lub realizatorów programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców i opiekunów prawnych.			
	3. Funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, w tym dożywianie.		Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku.	

PRELIMINARZ BUDŻETOWY

„GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2019-2023”.

ZADANIE	PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI
1. Profilaktyka i terapia dla rodzin z problemem narkomanii	8 000 zł
2. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do dzieci, młodzieży i dorosłych (udział w kampaniach ogólnopolskich oraz tworzenie lokalnych kampanii profilaktycznych)	3 000 zł
4. Programy profilaktyczne adresowane do grupy zwiększonego ryzyka (będących po inicjacji narkotykowej), w tym programów wczesnej interwencji, adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających,	15 000
RAZEM	26 000 zł

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

inż. Sylwia R.